

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun kasvilajin siirtämistä

Hakija

Väylävirasto

Asia

Lupahakemus lehtoneidonvaippojen siirtämiseen Paraisten Hessundinsalmen uuden sillan rakentamistöiden vuoksi (Saaristotie 1042-1212).

Asiassa on annettu 18.10.2023 poikkeuslupapäätös VARELY/5740/2023 koskien 7 lehtoneidonvaippayksilön siirtämistä. Nyt lupaa haetaan kertaalleen siirrettyjen yksilöiden siirtämiseen uuteen paikkaan, sekä kahden uuden neidonvaippayksilön siirtämiseen.

Hakemus

Tausta

Hakija hakee toisen kerran luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista poikkeuslupaa rauhoitetun lajin rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen. Lupaa haetaan Paraisilla Hessundinsalmen pohjoispuolella kasvavien lehtoneidonvaippojen ja kertaalleen siirrettyjen yksilöiden siirtämiseksi uudelle sijainnille Hessundinsalmen uuden sillan rakentamistöiden vuoksi, jotta laji kärsisi mahdollisimman vähän tehtävästä maankäytöstä. Lajia havaittiin vuoden 2020 ja 2022 kasvillisuus- ja vieraslajikartoituksissa (Yrjölä & Segersvärd 2020; AFRY Finland Oy 2022), ja lajihavainnot varmistettiin kesän 2023 täydennyskäynneillä. Alueella havaittiin vuoden 2022 ja 2023 selvityksissä yhteensä 17 lehtoneidonvaippayksilöä, joista seitsemän oli ensimmäisen suunnitelman mukaan vaarassa tuhoutua sillan rakentamistoimien vuoksi. Tähän hakemukseen on lisätty kaksi yksilöä ja lisäksi kaikki edellisen lupahakemuksen mukaan kertaalleen siirretyt yksilöt (7 kpl) tulee siirtää saman siirtoalueen sisäpuolella neljä metriä länteen päin. Siirtokohde sijaitsee Saaristotien varrella. Kohde on sama, kuin hankkeen aiemmin siirretyillä lehtoneidonvaipoilla, mutta siirto tehdään neljä metriä kasvien nykyiseltä sijainnilta länteen päin. Louhintasuunnitelmien tarkentumisen myötä havaittiin, että kallion louhintaan on tarvetta kasvien nykyisellä sijainnilla. Lisäksi louhintalinjalle sijoittuvat Saaristotien itäpuolella kasvavat kaksi lehtoneidonvaippaa, jotka alkuperäisen suunnitelman mukaisesti jätettiin edellisessä vaiheessa kasvupaikoilleen. Tämän hakemuksen tarkoituksena on turvata louhintatöiltä jo tehtyä lehtoneidonvaippojen siirtoistutusta siirtämällä ne uudelleen sekä siirtämällä kaksi lehtoneidonvaippaa alkuperäiseltä sijainniltaan uuteen ympäristöön.

Siirron toteuttaminen

Siirto tehdään kaivamalla kasvit ylös ja istuttamalla ne uusille kasvupaikoille. Tarkoituksena on ottaa mahdollisimman suuri maapaakku (noin 20–30 cm x 20–30 cm) lajin ympäriltä, jotta kämmeköille tyypilliset laajat sienijuuret pysyvät kasvin mukana siirron aikana. Lehtoneidonvaippoja on siirtoistutettu samoilla menetelmillä onnistuneesti esimerkiksi Tampereella (Villi vyöhyke 2017). Potentiaalisia alueita lehtoneidonvaipalle ovat erityisesti lehti- ja havupuuvaltaiset rehevät lehdot ja lehtomaiset kankaat (Väre 2014). Lehtoneidonvaippayksilöt siirretään alkuvuonna 2024 ennen rakennustöiden alkamista. Siirto voidaan tehdä talvella roudan rajoittamatta, sillä työmaalla on järeää konekalustoa. Siirrettävät lehtoneidonvaipat on tarkoitus siirtää aidatulle alueelle, jotta yksilöt saadaan suojattua Varsinais-Suomen ja Saaristomeren alueella laajasti

5.1.2024

levinneeltä vieraslajilta valkohäntäkauriilta. Lisäksi alue todettiin lehtoneidonvaipan kannalta hyväksi. Tarkoituksena on seurata lajin elinvoimaisuutta, kasvua, lisääntymistä, esiintymien runsauksia, levinneisyyksiä ja hoidon tarvetta siirron kohdealueella. Lajia seurataan 5 vuoden ajan (2024–2028). Seurantaan kuuluu vuosittainen inventointi, dokumentointi ja raportti. Siirron valmistelee, ohjaa, valvoo ja dokumentoi sekä seurannan toteuttaa biologi (FM) Jessica Rapp AFRY Finland Oy:stä. Seuranta tehdään lehtoneidonvaipan kukinnan aikaan heinä-elokuussa.

Luvan puitteissa siirto tehdään osana Väyläviraston ja Kreate Oy:n muodostaman allianssin hanketta, jossa Kirjalansalmeen ja Hessundinsalmeen rakennetaan uudet sillat Kaarinan ja Paraisten kaupungeissa Varsinais-Suomessa. Lajien havainnoimisesta vastasi biologi (FM) Jessica Rapp, jolla on kokemusta kasvillisuus- ja luontotyyppikartoituksista. Jessica vastaa lisäksi lehtoneidonvaippojen siirrosta, työn valvonnasta ja siirtojen jälkeisestä seurannasta. Siirron toteuttaa Väylävirasto ja Kreate Oy. Kasvien tarkat GPS-pisteet ovat merkitty työmaan mittahenkilön toimesta, ja työmaan kanssa on keskusteltu yhdessä siirrettävän maa-alan koosta.

Luvan hakija: Väylävirasto

Tutkimuksesta vastaava: Jessica Rapp/AFRY Finland Oy

Henkilöt, joille lupaa haetaan: Janne Wikström/Väylävirasto

Ajanjakso, jolle lupaa haetaan: 15.11.-31.5.2024

Alue, jolle lupaa haetaan: Hessundinsalmi (Saaristotie 1042–1212, Parainen)

Vaikutukset

Hankealueella lehtoneidonvaippaa esiintyy harvakseltaan. Siirrettävällä esiintymispaikalla Hessundinsalmella ja Päivärinteellä havaittiin kesällä 2023 yhteensä 17 yksilöä: yhdeksän Hessundinsalmella ja kahdeksan Päivärinteellä. Aikaisemman lupahakemuksen puitteissa siirrettiin 7 yksilöä. Päivärinteeltä esiintymästä tulee siirtää aiemman yhden siirretyn yksilön lisäksi vielä 2 yksilöä. Lisäksi kohteella, jonne aikaisemmin kertaalleen siirretyt yksilöt siirrettiin, kaikki yksilöt tulee siirtää neljä metriä itään. Hankkeen toteuttamisen jälkeen lehtoneidonvaippa kasvaa edelleen saman esiintymisalueen lähistöllä, ja siirrolla mahdollistetaan lehtoneidonvaipan esiintyminen vanhan paikan lähistöllä myös jatkossa. Toimenpiteillä ei ole vaikutusta lajin suotuisan suojelun tasoon paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Hakemuksen mukana on toimitettu tarkempi siirtosuunnitelma, aiemman siirron raportti sekä tiesuunnitelma- ja ympäristösuunnitelmakartat.

Määräykset, joita hakemus koskee

Lehtoneidonvaippa rauhoitetaan luonnonsuojeluasetuksella luonnonsuojelulain 69 §:n mukaisesti. Luonnonsuojelulain 74 § mukaan rauhoitetun lajin tai sen osan poimiminen tai juurineen ottaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 82 § mukaan kasvilajin rauhoitus ei estä alueen käyttöä maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttöä. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemästä rauhoitettuja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Luonnonsuojelulain 87 § mukaan rauhoitettua kasvilajia ei saa pitää hallussa tai kuljettaa.

Luonnonsuojelulain 83 § mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen 74 §:n kielloista, jos poikkeamisesta ei ole haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Luonnonsuojelulain 89 § mukaan poikkeus 87 §:n hallussapidon ja kuljetuksen kiellosta voidaan myöntää mm. suojelutarkoitukseen.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan lehtoneidonvaippojen siirtoon alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.3.2024 asti.
- 2 Lupa koskee Hessundinsalmen sillan rakennustyömaan lehtoneidonvaippoja sekä kertaalleen rakennustyömaalta siirrettyjä lehtoneidonvaippoja. Siirtotoimenpiteillä ei saa vaarantaa olemassa olevia esiintymiä, joista osa siirrettävistä yksilöistä otetaan.
- 3 Hakija vastaa yhteydenpidosta tarvittaviin viranomaisiin ja maanomistajiin sekä huolehtii maanomistajaluvista.
- 4 Siirtoja tehtäessä on huolehdittava siirrettävien kasvien hengissä pysymisestä. Kasviyksilöiden mukana tulee nostaa maasta mahdollisimman suuri maapaakku, jotta sienijuuret pysyvät kasvin mukana siirron aikana.
- 5 Lehtoneidonvaipat tulee istuttaa kohdealueelle lähelle toisiaan, mikä mahdollistaa mahdollisimman hyvän suvullisen lisääntymisen tulevaisuudessa.
- 6 Siirtoja tehtäessä voidaan käyttää avustajia. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Rakennustyömaan lähelle, kasvupaikalle jäävät lehtoneidonvaipat on tarpeen merkitä/rajata maastoon rakennustöiden helpottamiseksi, jotta niiden kasvupaikkaa/yksilöitä ei epähuomiossa hävitetä.
- 8 Sekä kasvupaikoilleen jääviä että siirrettyjä lehtoneidonvaippoja tulee seurata seuraavat viisi vuotta siirrosta. Seurannan avulla voidaan arvioida kasvupaikalle jäävien yksilöiden kasvua ja lisääntymistä sekä siirrettävien yksilöiden toipumista siirrosta, elinvoimaisuutta sekä lisääntymistä uudella kasvupaikalla. Siirtotoimenpiteet on dokumentoitava tarkasti, jotta toimenpiteet voidaan tarvittaessa toistaa muualla, mikäli siirto onnistuu. Siirrosta viidentenä vuonna on lajin hyvin tuntevan asiantuntijan arvioitava, onko siirto onnistunut ja onko seuranta edelleen jatkettava.
- 9 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
- 10 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 11 Hakijan tulee toimittaa yhteenveto siirtoluvan käytöstä (siirtotöiden toteutusaika ja -tapa, siirrettävien yksilöiden tarkat istutuspaikkasijainnit, istutusala ja sen kuvaus sekä muut mahdolliset siirto- ja istutustyöhön alueella vaikuttaneet asiat) viimeistään 3 kuukauden kuluessa siirtotöiden toteutuksesta sekä seurantaraportit (sis. loppuraportin) kunkin seurantavuoden loppuun mennessä ELY-keskukselle. Raportit toimitetaan ELY-keskuksen kirjaamoon kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi tämän päätöksen asianumerolla varustettuna VARELY/7806/2023.
- 12 Siirtoistutettujen lehtoneidonvaippojen havainnot tulee tallentaa laji.fi -järjestelmään.

Perustelut

Siirron tavoitteena on turvata Hessundinsalmen alueen lehtoneidonvaippaesintymän säilyminen sillan rakentamisen yhteydessä. Aiemmalla poikkeuslupapäätöksellä VARELY/5740/2023 sallittiin 7 lehtoneidonvaippayksilön siirtäminen. Siirto on toteutettu 27.10.2023 ja siitä on raportoitu asianmukaisesti. Valitettavasti louhintasuunnitelmien tarkentumisen myötä havaittiin, että kalliota on tarpeen louhia alueella, jonne kasvit siirrettiin. Lisäksi louhintalinjalle jää 2 alkuperäisellä kasvupaikallaan esiintyvää yksilöä.

Louhintasuunnitelmat olisi pitänyt olla tiedossa jo aiempaa poikkeuslupaa haettaessa, mutta tässä tilanteessa yksilöiden siirtäminen uuteen paikkaan on perusteltua sillan rakentamisen kannalta. Siirretyt kasvit eivät ole vielä ehtineet kunnolla juurtua, joten uuden siirron ei pitäisi aiheuttaa erityisen suurta lisästressiä. Uusi siirtopaikka sijaitsee vain muutaman metrin päässä aiemmasta siirtopaikasta, ja se on lajille sopiva. Uuden siirtoalueen ja louhintalinjan väliin jätetään vähintään 3 metriä suojaetäisyyttä, jotta louhintalinja ei varmasti ulotu uudelle siirtoalueelle. Siirtoalue tulee olemaan vähintään samankokoinen (47 m²) kuin aikaisempi aidattu lehtoneidonvaippa-alue, ja lehtoneidonvaipat istutetaan samalla tavalla kuin aiemmin, lähelle toisiaan.

Lupa on myönnetty 31.3.2024 asti voimassa olevana. Hakijan mukaan siirto onnistuu hyvin myös talvella roudan rajoittamatta, ja siirto tulee siksi toteuttaa ennen kasvukauden alkua, jotta lehtoneidonvaipat pääsevät kasvukauden alkaessa juurtumaan pysyvästi kasvupaikkaansa.

Lehtoneidonvaippa luokitellaan tällä hetkellä Suomessa elinvoimaiseksi lajiksi. Lehtoneidonvaippaa ei ole luokiteltu Varsinais-Suomessa alueellisesti uhanalaiseksi lajiksi. ELY-keskus katsoo, että edellä mainituista syistä luvanmukainen yhdeksän kasviyksilön siirtäminen uuteen kasvupaikkaan ei aiheuta vaaraa kyseisen lajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 74 §, 83 §, 89 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

5.1.2024

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas.

Liitteet Valitusosoitus

Tiedoksi ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Paraisten kaupunki parainen@parainen.fi
Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi
Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri varsinais-suomi@sll.fi
Tapiola ry. Varsinais-Suomi info@tapiolary.com
Natur och Miljö r.f.kansliet@naturochmiljo.fi
Pargas Naturskyddsförening parainen@sll.fi
Kreate Oy, Olli Sihvola
AFRY Finland Oy, Jessica Rapp

Suoritemaksu 150 €

Tämä asiakirja VARELY/7806/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/7806/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Uljas Salli 05.01.2024 13:19

Esittelijä Maanpää Liisa 05.01.2024 12:58

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.